

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ, ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΡΩΠΟΥ

ΕΠΟΡΙΑΚΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΥΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

www.agioiapostoloi.gr e-mail: agioi.apostoloi@gmail.com τηλ. 210 8027738
ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΚΗΥΡΟΦΟΡΩΝ 18^η Ἀπριλίου 2010 ΕΤΟΣ 3ον ΤΕΥΧΟΣ 107ον

Χ
Ρ
Η
Μ
-
Ρ
Α
Μ
Ο
Τ
Η
Μ
-
Ο
Τ
Η
Μ
Α
Σ
Ε
Μ
Η
Τ
Η

Α
Λ
Λ
Η
Θ
Ω
Ν
Μ
Α
Ρ
Τ
Υ
Ρ
ΙΑ
Σ
Ε
Μ
Η
Τ
Η

46η αιμοδοσία Κυριακή 25η Ἀπριλίου 2010 9.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. στό
Πνευματικό κέντρο τοῦ Ναοῦ μας. Δίνεις Αἷμα, γίνεσαι μιμητής Χριστοῦ καί
μέτοχος-δικαιούχος σε κρίσιμη στιγμή ἀνάγκης σου.

Η ηλεκτρονική μας σελίδα www.agioiapostoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

Κατά ένα παλιό λειτουργικό έθιμο τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν ἐπομένη τῶν μεγάλων ἐορτῶν τελεῖται ἡ «Σύναξις», πανηγυρική δηλαδή συνάθροισις τῶν πιστῶν, πρὸς τιμὴν τῶν ἱερῶν προσώπων, πού διεδραμάτισαν ἕνα σπουδαῖο ρόλο στὸ ἐορτασθὲν γεγονός. Ἔτσι τὴν ἐπομένη τῶν Χριστουγέννων ἐορτάζομε τὴν Σύναξι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ τὴν μετὰ τὰ Χριστούγεννα Κυριακὴ τὴν μνήμη Δαυὶδ τοῦ βασιλέως, Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος καὶ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου. Τὴν ἐπομένη τῶν Θεοφανείων τὴν Σύναξι τοῦ Προδρόμου. Τὴν ἐπομένη τῆς Ὑπαπαντῆς τὴν Σύναξι τοῦ δικαίου Συμεὼν τοῦ θεοδόχου καὶ τῆς προφήτιδος Ἄνης. Τὴν ἐπομένη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τὴν Σύναξι τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ κλπ. Στὸ ἴδιο προφανῶς αἴτιο ὀφείλεται καὶ ὁ ἐορτασμός τὴν δευτέρα Κυριακὴ μετὰ τοῦ Πάσχα δύο ὁμάδων προσώπων πού ὑπηρέτησαν στὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ἀφ' ἑνὸς δηλαδή τοῦ Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας καὶ τοῦ Νικοδήμου, πού ἔθαψαν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῶν Μυροφόρων γυναικῶν, πού ἦλθαν νὰ ἀλείψουν μὲ μύρα τὸ σῶμα καὶ πρῶτες ἄκουσαν τὸ εὐαγγέλιο τῆς Ἀναστάσεως καὶ πρῶτες εἶδαν τὸν ἀναστάντα Κύριο. Σύμφωνα λοιπὸν πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἡ σύναξις πρὸς τιμὴν τῶν ἱερῶν αὐτῶν προσώπων θὰ ἔπρεπε νὰ ἐορτάζεται τὴν ἐπομένη τοῦ Πάσχα, τὴν Δευτέρα δηλαδή τῆς Διακαινησίμου. Ἄλλ' ὅλη ἐκείνη ἡ ἐβδομάς, ἀπὸ τὴν Δευτέρα μέχρι τὸ Σάββατο, κατείχeto ἀπὸ τὸ θέμα τῆς Ἀναστάσεως. «Ἐλογίζετο» ὡς μία πασχάλιος ἡμέρα. Ἡ μετὰ τὸ Πάσχα πάλι Κυριακὴ λόγῳ τοῦ γεγονότος πού συνέβη κατ' αὐτήν, τῆς ἐμφανίσεως δηλαδή τοῦ ἀναστάντος στὸν Θωμᾶ καὶ στοὺς μαθητάς, ἦταν ἤδη κατελιημμένη ἀπὸ τὸν ἐορτασμό τοῦ περιστατικοῦ αὐτοῦ. Ὁ ἐορτασμός του διήρκεσε ὅλη τὴν ἐπακολουθοῦσα ἐβδομάδα καὶ ἡ πρώτη μετὰ τὸ Πάσχα ἐλευθέρα ἡμέρα γιὰ τὴν τοποθέτησι τῆς «Συνάξεως» ἔμενε ἡ δευτέρα μετὰ τὸ Πάσχα Κυριακὴ.

Ἔτσι κατὰ τὸν Ἰ' αἰῶνα βρισκομε στὸ ἐορτολόγιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ ἀναγράφεται στὴν Κυριακὴ αὐτὴ ἡ «μνήμη τῶν δικαίων Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας καὶ Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τῶν λοιπῶν μαθητριῶν τοῦ Κυρίου», γιὰ νὰ προστεθῆ ἀργότερα σ' αὐτοὺς καὶ ἡ μνήμη τοῦ «νυκτερινοῦ μαθητοῦ» τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Νικοδήμου. Ἀπολυτίκιο τῆς ἡμέρας, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ γνωστὸ «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ...», ἦταν καὶ τὸ παλιὸ τροπᾶριο «Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορὸς...», πού σήμερα, κάπως παρηλλαγμένο, ἀπαντᾷ σὰν δεῦτερο κάθισμα τοῦ ὄρθρου τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων μετὰ τὴν γ' ὥδῃ τοῦ κανόνος καὶ στὴν Παρακλητικὴ σὰν δεῦτερο καὶ πάλι κάθισμα μετὰ τὴν δευτέρα στιχολογία στὸν ὄρθρο τῆς Κυριακῆς τοῦ β' ἤχου. Ἀκριβῶς δὲ τὸ τροπᾶριο αὐτὸ, πού ἔχει εἰδικὰ γραφῆ καθὼς φαίνεται γιὰ τὴν παροῦσα ἐορτῆ, μᾶς διδὲ καὶ τὸ θέμα τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων καὶ τὴν συνάρτησί του πρὸς τὸ θέμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου:

«Τῶν μαθητῶν σου ὁ χορὸς σὺν μυροφόροις γυναιξὶ ἀγάλλονται συμφώνως, κοινὴν γὰρ ἐορτὴν αὐτοῖς ἐορτάζομεν εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς σῆς ἀναστάσεως καὶ δι' αὐτῶν δεόμεθα, φιλάνθρωπε Κύριε, τῷ λαῷ σου παράσχου τὸ μέγα ἔλεος».

Ἡ κοινὴ ἐορτῆ τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου, τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ Νικοδήμου, καὶ τῶν Μυροφόρων γυναικῶν ἐορτάζεται πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι δηλαδή μία ἀνακίνησις, μία ἀνανέωσις τοῦ ἀναστασίμου πανηγυρισμοῦ μὲ νέο κέντρο, τὰ πρόσωπα πού ἄμεσα συνεδέθησαν μὲ αὐτόν.

Ὁ Ἰωσήφ καί ὁ Νικόδημος κατεῖχαν ὑψηλά ἀξιώματα στήν Ἰουδαϊκή κοινωνία. Ἦσαν μέλη τοῦ Μεγάλου Συνεδρίου, τῆς Βουλῆς. Ὁ πρῶτος, ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπό Ἄριμαθαίας, πόλεως τῶν Ἰουδαίων (Λουκ. 23, 51), «ἄνθρωπος πλούσιος» (Ματθ. 27, 57), «εὐσχήμων βουλευτής» (Μάρκ. 15, 43), «μαθητής κεκρυμμένος διά τόν φόβον τῶν Ἰουδαίων» (Ἰω. 19, 38. Ματθ. 27, 57), πού «προσεδέχετο τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. 23, 51. Μάρκ. 15, 43) καί δέν συγκατετίθετο μέ τά λοιπά μέλη τοῦ Συνεδρίου στήν κατά τοῦ Χριστοῦ βουλήν καί πράξι των (Λουκ. 23, 51), κατά τίς πληροφορίες τῶν Εὐαγγελίων, ἀναλαμβάνει τόν τολμηρό ρόλο νά ζητήσῃ γιά ταφή τὸ σῶμα τοῦ ἐκτελεσθέντος ὡς ἐπαναστάτου κατά τῆς Ρωμαϊκῆς ἀρχῆς βασιλέως τῶν Ἰουδαίων. Προσέρχεται στόν Πιλάτο καί ζητεῖ τὸ σῶμα. Λαμβάνει τήν ἄδεια τῆς ταφῆς, τοῦ ἀποδίδει πρόχειρες νεκρικές τιμές καί τὸ θάπτει στό κενό μνημεῖο, πού εἶχε ἐτοιμάσει γιά τόν ἑαυτό του. Στό ἔργο του αὐτό βοηθεῖται καί ἀπό ἕναν ἄλλον ἄρχοντα τῶν Ἰουδαίων, τόν Νικόδημο, φαρισαῖο (Ἰω. 3, 1), μέλος καί αὐτόν τοῦ Συνεδρίου, πού παλαιότερα εἶχε ἔλθει μία νύκτα νά συναντήσῃ τόν Χριστό καί νά ἀκούσῃ τήν διδασκαλία Του (Ἰω. 3, 1 ἔξ.) καί εἶχε ἐπιχειρήσει νά τόν ὑπερασπίσῃ ἀργότερα στό Συνέδριο (Ἰω. 7, 50). Αὐτός φέρνει καί μία μεγάλη ποσότητα ἀρωμάτων «μίγμα σμύρνης καί ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν» γιά νά ἐνταφιάσῃ τόν Χριστό κατά τὰ Ἰουδαϊκά ἔθιμα (Ἰω. 19, 39-40).

Τά δύο λοιπόν αὐτά σοβαρά καί εὐυπόληπτα πρόσωπα προσάγονται ἀπό τήν Ἐκκλησία σάν δύο ἀμειψίμοι μάρτυρες τοῦ θανάτου καί τῆς ταφῆς τοῦ Χριστοῦ. Αὐτοὶ τὸν εἶδαν νεκρό, ζήτησαν τὸ σῶμα ἀπὸ τήν Ρωμαϊκὴ ἀρχή, τὸ κατέβασαν ἀπὸ τὸν Σταυρό, τὸ ἄλειψαν μέ τὰ ἀρώματα καί τὸ τύλιξαν στὰ σάβανα, τὸ μετέφεραν καί τὸ ἔθαψαν καί προσεκύλησαν «λίθον μέγαν» στή θύρα τοῦ μνημείου. Εἶναι σάν μία ἔμμεσος ἀπάντησις σ' ἐκείνους πού τυχόν θά ἀμφέβαλλαν γιά τὸν πραγματικὸ θάνατο τοῦ Σταυρωθέντος. «Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καί ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων στήσεται πᾶν ῥῆμα», ἔλεγε ὁ Μωσαϊκὸς νόμος (Δευτ. 19, 15). Καί ἐδῶ μάρτυρες τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι μόνο οἱ στρατιῶται τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος, ὁ ἐκατόνταρχος, ὁ Πιλάτος, οἱ παριστάμενες γυναῖκες. Ἀλλὰ καί δύο ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων. Δύο κοινῶς ἀνεγνωρισμένα καί τιμώμενα πρόσωπα.

Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ποιηταὶ ἔβαλαν στό στόμα τῶν δύο αὐτῶν ἀνδρῶν θαυμασίους ἐπικηδεῖους θρήνους. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι καί ἐκεῖνος πού πλέκεται στό δοξαστικὸ τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ πλ. α' ἤχου. Εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς ὠραιότερους ὕμνους καί ψάλλεται καί κατά τήν ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου, τήν Μεγάλην Παρασκευή, καί κατά τήν ἀκολουθία τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων:

«Σέ τὸν ἀναβαλλόμενον τὸ φῶς ὡσπερ ἰμάτιον, καθελὼν Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ξύλου
σὺν Νικοδήμῳ καί θεωρήσας νεκρόν, γυμνόν, ἄταφον, εὐσυμπάθητον

θρήνον ἀναλαβών, ὄδυρόμενος ἔλεγεν·

Οἶμοι, γλυκύτατε Ἰησοῦ! ὄν πρό μικροῦ ὁ ἥλιος
ἐν σταυρῷ κρεμάμενος θεασάμενος ζῶφον περιεβάλλετο
καί ἡ γῆ τῷ φόβῳ ἐκυμαίνεται καί διερρύνγυτο ναοῦ τὸ καταπέτασμα·
ἀλλ' ἰδοὺ νῦν βλέπω σε δι' ἐμέ ἐκουσίως ὑπελθόντα θάνατον.

Πῶς σέ κηδεύσω, Θεέ μου; ἢ πῶς σινδόσιν εἰλήσω;
ποῖαις χερσὶ δέ προσπαύσω τὸ σὸν ἀκήρατον σῶμα;
ἢ ποῖα ἄσματα μέλψω τῇ σῇ ἐξόδῳ, οἰκτίρμον;

Μεγαλύνω τὰ πάθη σου, ὕμνολογῶ καὶ τὴν ταφὴν σου
σὺν τῇ ἀναστάσει κραυγάζων· Κύριε, δόξα σοι».

Ἄν ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Νικόδημος εἶναι οἱ μάρτυρες τοῦ θανάτου καὶ τῆς ταφῆς, αἱ μυροφόροι γυναῖκες εἶναι οἱ πρῶτοι μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως. Αὐτές πού ἐπεθύμησαν νὰ συμπληρώσουν τὶς ἐλλείψεις τῆς ἐσπευσμένης ταφῆς, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀλείψουν μὲ μύρα τὸ νεκρὸ σῶμα, ἀντὶ νὰ κλαύσουν γιὰ τὸν νεκρὸ, ἔγιναν οἱ πρῶτοι θεαταὶ τοῦ κενοῦ τάφου καὶ πρῶτες αὐτές ἄκουσαν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ λευκοφόρου ἀγγέλου τὸ χαρούμενο καὶ παράδοξο μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως. Αὐτές ἔγιναν ἀπὸ Μυροφόροι εὐαγγελίστριαι κι' ἔφεραν τὸ εὐαγγέλιο τῆς ἐγέρσεως στοὺς μαθητὰς καὶ στὸν κόσμο.

Αὐτὴν δὲ ἀκριβῶς τὴν μετάβασι τῶν Μυροφόρων στὸ μνήμα καὶ τὸ ἀγγελικὸ μήνυμα, τὸ ἄγγελμα τῆς Ἀναστάσεως, ποιητικὰ ἐπεξεργάζεται τὸ δοξαστικὸ τῶν αἰνῶν τοῦ β' ἤχου. Εἶναι ποίημα τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν σχετικὴ ἀναστάσιμο περικοπὴ τοῦ Κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου (Μάρκ. 16, 1-8), τὸ Β' ἔωθινὸ Εὐαγγέλιο τῶν Κυριακῶν:

«Μετὰ μύρων προσελθούσαις ταῖς περὶ τὴν Μαριάμ γυναίξι
καὶ διαπορουμέναις πῶς ἔσται αὐταῖς τυχεῖν τοῦ ἐφετοῦ
ὠράθη ὁ λίθος μετρημένος καὶ θεῖος νεανίας
καταστέλλων τὸν θόρυβον αὐτῶν τῆς ψυχῆς·
Ἠγέρθη γάρ, φησιν, Ἰησοῦς ὁ Κύριος·

διὸ κηρύξατε τοῖς κήρυξιν αὐτοῦ μαθηταῖς εἰς τὴν Γαλιλαίαν δραμεῖν
καὶ ὄψεσθαι αὐτὸν ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, ὡς ζωοδότην καὶ Κύριον».

Καὶ πάλι λοιπὸν τὴν Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων θὰ δοξολογηθῇ ὁ νικητὴς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ Ἄδου. Ὁ νεκρὸς – τὸ βεβαιώνουν ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Νικόδημος, πού ἔγινε ζῶν – τὸ βεβαιώνουν αἱ Μυροφόροι. «Ἡ ζωὴ ἢ ἄθνατος» πού κατέβη στὸ βασίλειο τοῦ Ἄδου καὶ ἐνέκρωσε τὸν Ἄδη μὲ τὸ ἀνέσπερο φῶς Του, μὲ τὴν ἀστραπὴ τῆς Θεότητός Του. Αὐτὸς πού ἀνέστησε τοὺς πεθαμένους ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ μνήματα. Ὁ ζωοδότης, πού μὲ τὴν ἀνάστασί Του σὺναψε σὲ ἀτελεύτητο δοξολογία τὶς δυνάμεις τῶν οὐρανῶν καὶ τοὺς λαοὺς τῆς γῆς. Αὐτὸς πού ἀπέθανε καὶ κατέβη στὸν Ἄδη, γιὰ νὰ μᾶς ἀνεβάσῃ μὲ τὴν ἔγερσί Του στοὺς οὐρανοὺς.

Αὐτὸ ἀκριβῶς ψάλλει ὁ ὕμνωδὸς τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου τοῦ β' ἤχου, πού θὰ ἀκουσθῇ τὴν Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων στοὺς ναοὺς μας:

«Ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν
θάνατον,
ἢ ζωὴ ἢ ἄθνατος,
τότε τὸν Ἄδην ἐνέκρωσας
τῇ ἀστραπῇ τῆς Θεότητος·
ὅτε δὲ καὶ τοὺς τεθνεῶτας
ἐκ τῶν καταχθονίων ἀνέστησας,
πᾶσαι αἱ δυνάμεις
τῶν ἐπουρανίων ἐκραύγαζον·
Ζωοδότα Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν,
δόξα σοι».